

Tachtig monumentale werken en een stappenteller

Leo Vroegindewij, Z.T., foto Marijke Jansen

De bezoeker aan ArtZuid kan zich niet onttrekken aan de conclusie dat er veel te zien is en dat het toch de indruk wekt dat het fragmentarisch is, maar de 'groene' draad verbindt het geheel. In de veelheid trekken sommige meer aan dan anderen. Een lint van ca. 5 kilometer van kleine, grote, smalle, hoge kunstwerken in diverse materialen en kleuren staan in Amsterdam Zuid verspreid over groene middenbermen van de Apollolaan, de Minervalaan via station Zuid tot in Buitenveldert en Strand Zuid. Het geheel bestaat uit werk van Joost Baljeu (het oudst aanwezig) tot en met speciaal voor deze buitenexpositie gemaakt werken van o.a. Ruud Kuijter en Leo Vroegindewij. Vele oude bekenden staan er bijeengebracht onder het curatorschap van Rudi Fuchs.

Door Marijke Jansen

"Mondriaan heeft de vormtaal schoongemaakt" zei Fuchs tijdens de persconferentie, "daarmee heeft deze expositie meer te maken met Mondriaan dan met De Stijl". Mondriaans eerste abstracte schilderij was de start van een nieuwe artistieke beweging niet alleen in de schilderkunst maar vooral in de beeldhouwkunst; een kunstbeweging die al meer dan 100 jaar voortduurt. Deze ArtZuid heeft Fuchs (ook curator van de vorige editie) opgedragen aan Ad Dekkers, reeds overleden in 1974. "Dekkers was verwaald geraakt in de abstractie, maar hij is wel de leidende ster voor de abstracte kunst. Liggen, leunen, net niet vallen is de basis in de beeldende kunst, jongetjes die met blokjes spelen ..." aldus

Fuchs in zijn toelichting op zijn keuzes. Onzin natuurlijk, meisjes speelden ook met blokken en ik had ook een rood-blauwe 'kieptoto' (naast mijn baby pop, die ik trouwens nog steeds heb).

Het werk van de kunstenaars (een aantal van hen, net als Dekkers, zijn al (lang) niet meer onder ons) zijn van de naoorlogse generaties en werkten in de abstracte traditie zoals André Volten, Carel Visser, Joost Baljeu, Auke de Vries en de minder ouderen. Daarnaast zijn er ook tien kunstwerken van internationale kunstenaars geselecteerd.

Het zijn veelal constructivistische beelden, die een sterke concurrentie moeten aangaan met de oude, monumentale bomen in de groenstroken van de Apollolaan en de Minervalaan.

De kunstwerken

Echt onder de indruk ben ik niet dus. Waar wil ik het over hebben, er is zo veel? Mijn oog valt op de naam Leo Vroegindewij, een kunstenaar die als 'jong broekie' als veelbelovend talent in 1979 toegelaten werd tot de BKR in Amsterdam. Destijds was ik de secretaris van deze commissie en zijn werk roerde mij. Jaren heb ik hem niet gevolgd, ook niet aan zijn werk gedacht (dat zegt waarschijnlijk meer over mij dan over hem) maar ik kom zijn naam nu tegen. Bij de persconferentie op 16 mei jl. was Vroegindewij aanwezig en hebben we over toen en nu gesproken en hoe het hem en zijn werk is vergaan. We staan stil bij zijn kunstwerk en de woorden

van Fuchs en mijn herinneringen als klein meisje komen terug. Daar staat mijn 'kieptoto' maar nu glanzend geel en bovenop een berg van sneeuw wit geschitter Carrara-split! Het ensemble past qua omvang en hoogte perfect in het groen tussen de bomen schuin tegenover het Hilton Hotel. Heel wat anders dan het eerste werk dat ik mij herinner uit zijn eerste jaren in de BKR, veel zwart rubberen banden, of de latere donkergrijze loden gevouwen strips. Het werk oogt nu opgeruimder, minder getormenteerd. Voor mij spelen Vroegindewij's vorm, kleur en inhoud, letterlijk en figuurlijk, thans hun hoofdrol. Kleine ingrepen met groot materieel, dat is nu een kolfje naar Leo's hand, krijg ik het gevoel.

Wereldklasse

Kan daar al van gesproken worden? Bij de keuze heeft de iconische veteraan Fuchs voornamelijk gekozen voor zijn tijdgenoten hoewel de anderen ook niet gerekend kunnen worden tot de jonkies. Met deze biënnale wordt een overzicht gegeven van een coherent historisch overzicht van de naoorlogse beeldhouwkunst met de abstractie, het kubisme en het constructivisme als leidraad.

Ik wil naast de eerder genoemde kunstenaar ook aandacht besteden aan een in Amerika wonende Nederlandse beeldhouwer alsmede aan een Spanjaard die ook in 2013 tot het rijtje deelnemers behoorde.

Hans van de Bovenkamp heeft drie stalen werken staan in de verhoogde groenperken op het Gustave Mahlerplein aan de ZuidAs. De perken hebben brede stenen randen waarop tijdens de lunchpauze velen hun boterham zitten te eten, allen met hun rug naar de kunstwerken toe! Zijn inspiratie haalt hij uit de oude culturen waar

Cristóbal Gabarrón, Torre del Mihrab, foto Marijke Jansen

Hans van de Bovenkamp, Menhir Tower, foto Marijke Jansen

van hij bepaalde elementen tot een geheel tracht te 'smeden'. De ander is Cristóbal Gabarrón. Hij maakte op mij grote indruk wellicht vanwege zijn kleurenpalet en de titels van zijn werken. Hij heeft twee werken staan aan de Zuidas waarvan *Enlightened Universe*, gemaakt voor de VN, waarover al vaak gepubliceerd is en daarom kies ik voor een foto van het bescheiden maar prachtige werk getiteld *Torre del Mihrab* uit de serie *Torres de la Alhambra*. Dit beeld staat pontificaal op de Lex van Deldenbrug, een te bescheiden brug voor een groot componist van Nederlandse huize.

Kijk tijdens de beeldenwandeling telkens om je heen want een groot deel van de kunstwerken bevinden zich binnen het Berlage-gebied. Geniet dan van de architectuur, het gebruik van de bakstenen, de invulling van de openbare ruimte, de vormgeving van de huisnummering etc. Een ander deel bevindt zich op de ZuidAs met zijn moderne en bijzondere architectuur.

Na dit lint van cultuur ontdek je dat je dan inmiddels circa 8000 stappen verder bent. Daarmee ben je niet een Stanley Brouwn geworden voor wie het begrip afstand een belangrijke rol speelde binnen zijn oeuvre. Brouwn is in mei dit jaar overleden en zijn werk past zeker niet binnen deze expositie, maar net als Ad Dekkers vervulde hij ook een pioniersrol, zij het binnen de conceptuele kunst.

ArtZuid 2017, Amsterdam, 19 mei t/m 17 september 2017, www.artzuid.nl